

$$\int_0^3 (9x^2 + 2x + 4) dx = 3x^3 + x^2 + 4x + C \Big|_0^3 = 102$$

$$e^{x+iy} = e^x(\cos y + i \sin y)$$

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

$$\int_a^b f(x) dx$$

הקנייה

משוואת הפרבולה ותיאורה הגרפי

מתמטיקה (5 יח"ל) חלק ג'-1

582, עמ' 116-118

המצגת נערכה ע"י שירי דוברין
כל הזכויות שמורות לוויסקול לימודים מקוונים בע"מ

$$\nabla \xi \cdot \frac{\partial^\epsilon \chi}{\partial p^\epsilon} + \nabla \zeta \wedge \frac{\partial^\gamma \psi}{\partial q^\gamma} = 0$$

$$\oint_{\text{全てのスペース}} (E + H \wedge T) \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{\partial^2 \mathcal{G}}{\partial \phi \partial z} d\Omega d\tau = \frac{\Gamma(\mathcal{H}) \zeta(\Omega, \tau)}{(2\pi)^{\mathcal{H}} \mathcal{K}}$$

$$dF = \frac{\langle \Phi | \zeta | \Psi \rangle}{(2\pi)^{\mathcal{H}} c^2} \left[\gamma d\Sigma + \mathbf{b} \frac{\partial \xi}{\partial z} \wedge d\xi \right]$$

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

הקנייה

הגדרת הפרבולה

פרט למעגל קיימות עקומות נוספות שהן תיאורים גרפיים של משוואה מהמעלה השנייה. נדון תחילה בפרבולה. נביא את ההגדרה.

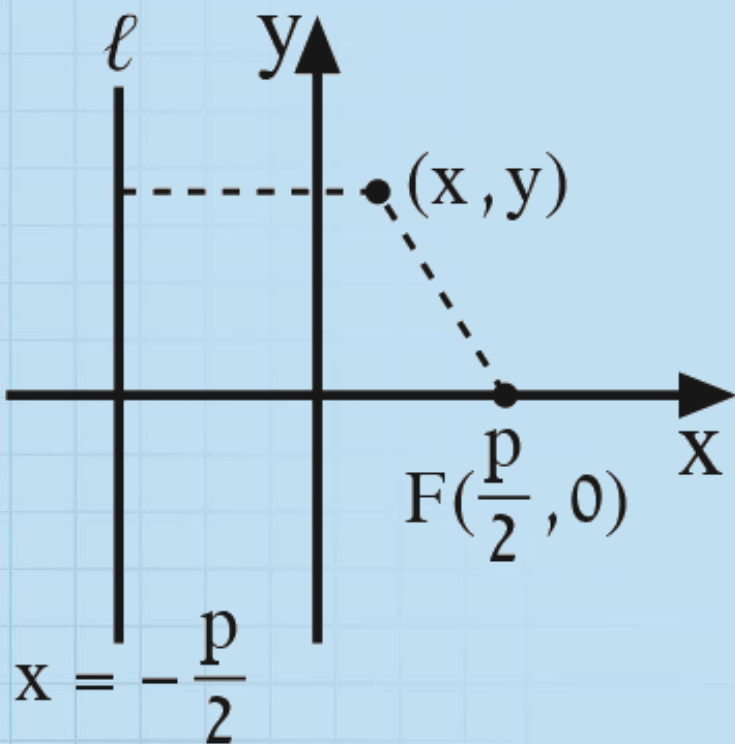
הגדרת הפרבולה – המקום הגיאומטרי של כל הנקודות שנמצאות במרחק שווה מנקודה קבועה ומישר קבוע נקרא פרבולה.

הנקודה הקבועה נקראת מוקד הפרבולה ומסומנת בדרך כלל ב-F. הישר הקבוע נקרא מדריך הפרבולה (נסמנו ב-l). כל אחד מהמרחקים השווים של נקודה שעל הפרבולה מהמוקד והמדריך נקרא רדיוס וקטור ומסומן ב-x. המאפיין של הפרבולה הוא המרחק בין המוקד למדריך. מרחק זה נקרא הפרמטר של הפרבולה ומסומן ב-p, מכאן ש-p הוא מספר חיובי. נקודת אמצע המרחק שבין המוקד למדריך נקראת קודקוד הפרבולה.

הקנייה

המשוואה האלגברית של הפרבולה

נבחר את המוקד כנקודה על הכיוון החיובי של ציר ה- x ואת המדריך כישר המאונך לציר ה- x כך שציר ה- y חוצה את המרחק שבין המוקד למדריך. לכן קודקוד הפרבולה הוא בראשית הצירים. מכאן ששיעורי המוקד הם $F(\frac{p}{2}, 0)$ ומשוואת המדריך ℓ היא $x = -\frac{p}{2}$. נמצא את משוואתה של פרבולה כזאת, הנקראת פרבולה קנונית.

הקנייה

תהי (x, y) נקודה על הפרבולה. מרחק הנקודה מהמדרוך $x = -\frac{p}{2}$ הוא

$x - (-\frac{p}{2}) = x + \frac{p}{2}$. מרחק הנקודה מהמוקד $(\frac{p}{2}, 0)$ הוא $\sqrt{(x - \frac{p}{2})^2 + y^2}$. היות והמרחקים

שווים נקבל את המשוואה: $\sqrt{(x - \frac{p}{2})^2 + y^2} = x + \frac{p}{2}$. נעלה בריבוע $(x - \frac{p}{2})^2 + y^2 = (x + \frac{p}{2})^2$,

לכן $x^2 - px + \frac{p^2}{4} + y^2 = x^2 + px + \frac{p^2}{4}$ ומכאן $y^2 = 2px$. לסיכום:

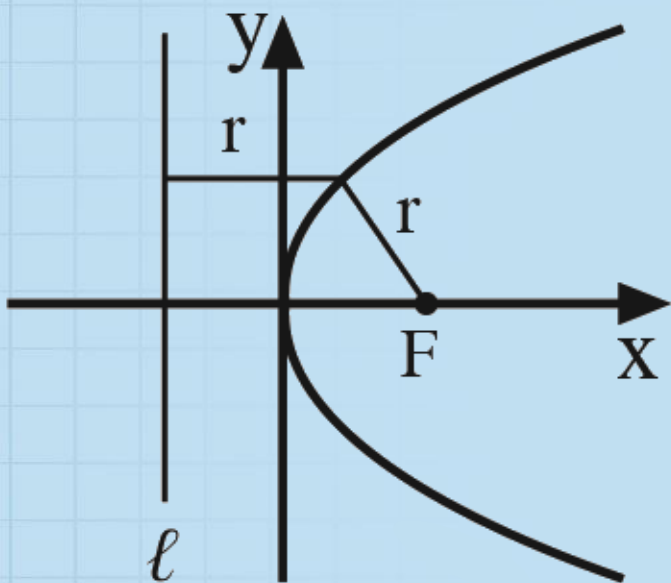
משוואת הפרבולה שמוקדה בנקודה $(\frac{p}{2}, 0)$ והמדרוך שלה הוא $x = -\frac{p}{2}$ היא:

$$y^2 = 2px$$

הקנייה

התיאור הגרפי של הפרבולה

מהמשוואה $y^2 = 2px$ רואים ש- x חייב להיות אי שלילי כי ברור ש- $y^2 \geq 0$ וכן $p > 0$. כמו כן הפרבולה סימטרית לגבי המשתנה y כלומר סימטרית לגבי ציר ה- x . התיאור הגרפי איננו קו סגור והוא מופיע משמאל.

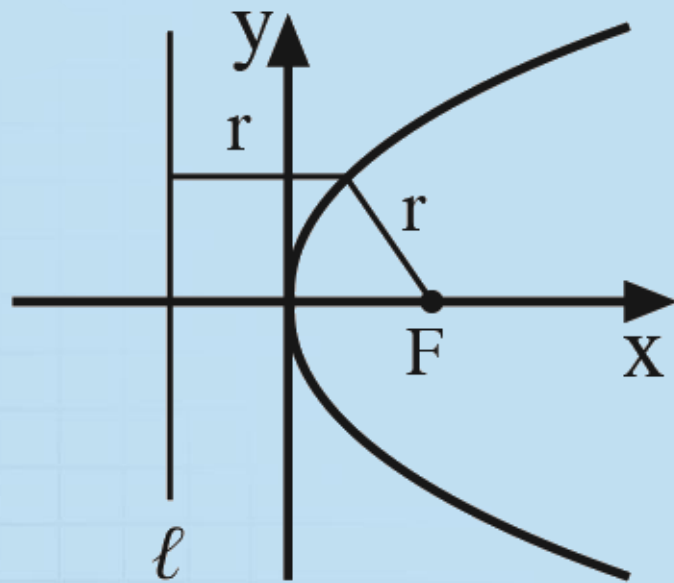

ל- $x + \frac{p}{2}$.

בפרבולה קנונית הקודקוד הוא בראשית הצירים. ציר ה- x נקרא ציר הסימטריה של הפרבולה או גם ציר הפרבולה. כל אחד משני רדיוסי הווקטור שעל נקודה של הפרבולה שווה (x הוא השיעור הראשון של הנקודה שעל הפרבולה).

הקנייה

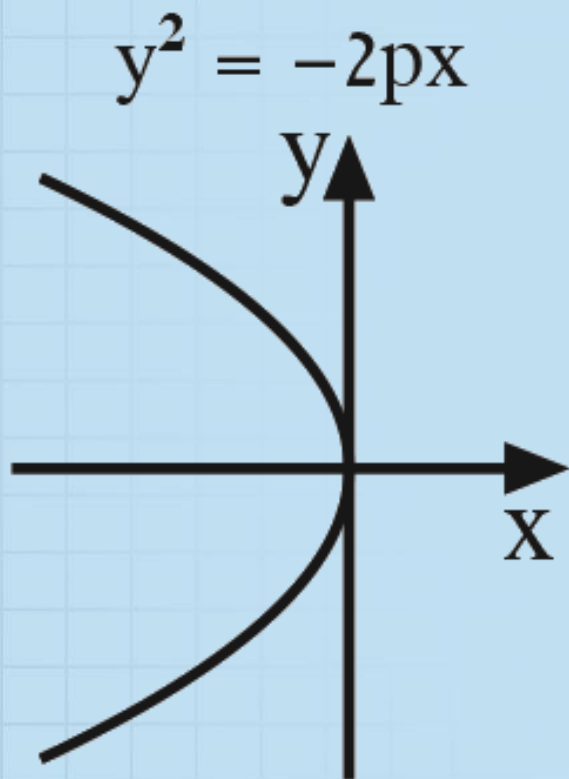
שנים לב: המרחק של כל נקודה (x, y) שעל הפרבולה מהמוקד ומהמדרין הוא $x + \frac{p}{2}$.

הקנייה

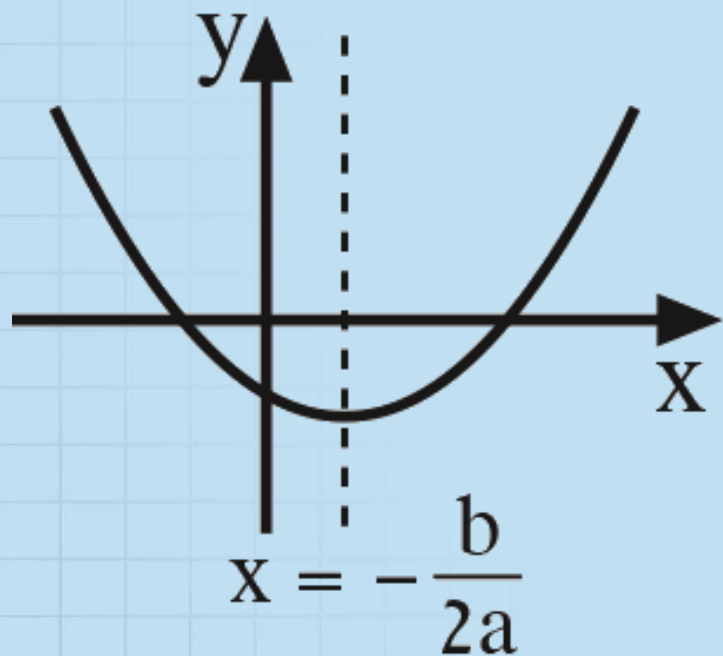
הערות:

(א) ניתן לדבר גם על הפרבולה $y^2 = -2px$ ($p > 0$). במקרה זה המשתנה x מקבל רק ערכים שליליים ואפס.

הקנייה

ב) קיימות גם פרבולות רגילות מהצורה $y = ax^2 + bx + c$.
להבדיל מהפרבולות הקודמות, פרבולות אלו הן פונקציות.
ציר הסימטריה של פרבולות אלה הוא מאונך לציר ה-x
ומשוואתו היא $x = -\frac{b}{2a}$, זהו שיעור ה-x של הקודקוד.

אם לא נציין אחרת, ההתייחסות במילה פרבולה תהיה
לפרבולה הקנונית מהצורה $y^2 = 2px$ ($p > 0$).

הקנייה

דוגמא א':

מצא את הפרמטר, המוקד והמדריך של הפרבולה $y^2 = 12x$.

פתרון:

המשוואה היא $y^2 = 2px$, לכן $2p = 12$ ומכאן שהפרמטר הוא $p = 6$. המוקד הוא בנקודה $(\frac{p}{2}, 0)$, כלומר בנקודה $(3, 0)$. המדריך הוא הישר הישר $x = -3$.
ז"א $x = -\frac{p}{2}$.

הקנייה

דוגמא ב':

מצא את משוואתה של פרבולה קנונית העוברת דרך הנקודה $(2, \sqrt{20})$.

פתרון:

במקרה זה צריך למצוא רק את p . נציב את שיעורי הנקודה $(2, \sqrt{20})$ ונקבל
 $(\sqrt{20})^2 = 2p \cdot 2$, כלומר $20 = 4p$ ולכן $p = 5$. מכאן שמשוואת הפרבולה
היא $y^2 = 10x$.

בהצלחה